

מצרים. פָּרֻעַה מֶלֶךְ מצרים,
פָּרֻעַה מִמְשֵׁשׁ.
אמֶרْ רַבִּי שְׁמֻעוֹן, לְפִיכְךָ כְּתוּב
וַיֹּאמֶר, בְּלֹمر הַכְּנִיס בְּלִבְםָ
דָּבָר זֶה, כִּמוֹ שְׁנָאָמָר (שמואל-ב ט)
כִּי הָ אָמַר לוֹ קָלָל אֶת דָּוד.
מִחְשָׁבַת הַלְּבָב בְּלִבְדָּו. וְכֵן (אסתר ו)
וַיֹּאמֶר הַמֶּן בְּלִפְנֵי, וְכֵן (בראשית י)
וַיֹּאמֶר בְּלִפְנֵי הַלְּבָן מֵאָה שָׁנָה.
אָרֶן פָּאָן גָּם, הַכְּנִיס מִחְשָׁבַת
בְּלִבְםָ שְׁאָמָרוּ רַב וְעִצּוּם מִמְּנָفָ.
מֵה זֶה מִמְּנָנוּ? רַצָּה לֹוּמָר מִמְּנָה
שְׁלָהָם. הַם אָמָרוּ בְּלִבְםָ שְׁחִיל
וְתַקְרֵף שְׁלָהָם גָּדוֹל וְתַקְרֵף מִמְּנָנוּ,
מִהְשְׁלַטְתָּוּן שְׁלָהָם.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כֵּל אָמוֹת
הַעוֹלָם וְחוֹן מִשְׂרָאֵל מוֹשְׁכִים כַּחֲם
מִשְׂרָאֵל, וַיִּשְׂרָאֵל מוֹשְׁכִים כַּחֲם
מִהְקָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְהָם
נְקָרָאים עַמְּנָעוֹן, שְׁבָתוֹב וַיֹּאמֶר אֶל
הַשְּׁלָטִינִים. רַבִּי יְהוֹדָה אָמַר, כִּאן
נְקָרָאוּ עַמְּנוֹן, שְׁבָתוֹב וַיֹּאמֶר אֶל
עַמְּנוֹן, וְשָׁם כְּתוּב (שמות ו) רָאָה
רַאֲיתִי אֶת עַנְיִ עַמְּיִ, עַמְּיִ מִמְשֵׁשׁ.
יִשְׂרָאֵל נְקָרָאוּ עַמְּנָה, וְשָׁאָר
הָאָמוֹת נְקָרָאוּ עַמְּוֹ שְׁלַחְלִיט
שְׁלָהָם, שְׁבָתוֹב (מיכה ד) כִּי כֵל
הָעָמִים יְלַכֵּו אִישׁ בְּשָׁם אֱלֹהִיו
וְאֶנְחָנוּ גָּלוּךְ בְּשָׁם הָיִי אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם וְעַד.

אָמֶר רַבִּי אָבָא, פָּסּוֹק זֶה הַהִ
לוֹ לֹוּמָר, וְהַנְּהָעָם יִשְׂרָאֵל אוֹן בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל רַב וְעִצּוּם מִמְּנָנוּ. וְאֶלְאָ
מַהוּ עַמְּבָנִי? אֶלְאָעַמְּבָנִי
יִשְׂרָאֵל מִמְשֵׁשׁ, מְאוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל
שְׁלָמָעָלה, שְׁחַשְׁבָו שָׁעָם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל הִי, וְלֹא עַמְּנָה, וְכְתוּב
וַיַּקְרֵב מִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא
כְּתוּב מִפְנֵי עַמְּנָה בְנֵי יִשְׂרָאֵל, אֶלְאָ
מִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמְשֵׁשׁ.

רַבִּי יְהוֹנָן הַהִ עַמְּדָה לִפְנֵי רַבִּי
יִצְחָק. אָמַר, מַה רְאָה בְּלָק לוֹמָר
(במדבר כב) הַגָּה עַמְּנָה יְאָא מִמְּצָרִים,
וְלֹא אָמַר הַגָּה עַמְּבָנִי יִשְׂרָאֵל? (אלְאָ) אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק, וְכֵן דָּרָךְ

מִצְרָאי. פָּרֻעַה מֶלֶךְ מצרים, פָּרֻעַה מִמְשֵׁשׁ.
אָמֶר רַבִּי שְׁמֻעוֹן, לְפִיכְךָ כְּתוּב וַיֹּאמֶר, בְּלֹוּמָר
אֲכְנִיס בְּלִבְהֹוּן מִלְתָא דָא, כִּמָּה דָאָת
אָמֶר, (שמואל ב, ט"ז) כִּי יְיָ אָמַר לוֹ קָלָל אֶת דָוד.
מִחְשָׁבַת הַלְּבָב בְּלִבְדָּו. וְכֵן (אסתר ו) וַיֹּאמֶר הַמֶּן
בְּלִבְוֹ, וְכֵן (בראשית י"ז) וַיֹּאמֶר בְּלִבְוֹ הַלְּבָן מֵאָה
שָׁנָה. אָוֹפָה בְּנָא גָּמִי, אֲכְנִיס מִחְשָׁבַת אֶל בְּלִבְהֹוּן,
דָאָמְרוּ רַב וְעִצּוּם מִמְּנָנוּ. מַאי מִמְּנָנוּ. רְצָוָנוּ
לֹוּמָר מִמְּנָא דִילְהֹוּן, אַינְנוּ אָמְרוּ בְּלִבְיְהֹוּן,
דְּחִילָא וְתוֹקְפָא דִילְהֹוּן, רְבָרְבָא וְתַקְיִפָּא מִמְּנָנוּ,
מִשְׁוֹלְטָנוּ דִילְהֹוּן.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כֵל אָמוֹין דְעַלְמָא, (בר יש"א)
מִשְׁבֵּין תַּוקְפָא מִשְׂרִירְהֹוּן, וַיִּשְׂרָאֵל נְגִידָן
חִילְיָהוּן מִלְקוּדָשָׁא בְּרִיךְ הָוּא, וְאַינְנוּ אַתְקָרוֹן
עַמְּא דִיְיָ, וְלֹא עַמְּא דְשַׁוְלְטָנִיא. רַי יְהוֹדָה
אָמַר, בְּנָא אַתְקָרוֹן עַמְּוֹ, דְכְתִיב וַיֹּאמֶר אֶל
עַמְּוֹ, וְהַתָּמָם כְּתוּב, (שמות י) רָאָה רַאֲיתִי אֶת עַנְיִ
עַמְּיִ, עַמְּיִ מִמְשֵׁשׁ יִשְׂרָאֵל אַקְרוֹן עַמְּיִי, וְשָׁאָר
אוֹמְנִין אַקְרוֹן, עַמְּוֹ דְשַׁוְלְטָנוּ דִילְהֹוּן דְכְתִיב,
(מיכה ד) כִּי כֵל הָעָמִים יְלַכֵּו אִישׁ בְּשָׁם אֱלֹהִיו
וְאֶנְחָנוּ גָּלוּךְ בְּשָׁם הָיִי אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם וְעַד.

אָמֶר רַבִּי אָבָא, הָאִי פְּסֻוּקָא, הַוָּה לִיהְ לְמִימָר
(הנה עם יִשְׂרָאֵל א) בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעִצּוּם מִמְּנָנוּ,
(אלְאָ) מַהוּ עַמְּבָנִי. אֶלְאָעַמְּבָנִי
מִהְהָוָא יִשְׂרָאֵל דְלָעִילָא, דְחַשְׁיבָו דְעַם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל הָוּ, וְלֹא עַמְּמִי, וְכְתִיב (שמות א) וַיַּקְרֵב
מִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא כְתִיב מִפְנֵי (דָבָר י"ז נ"ב) עַם
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֶלְאָמִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמְשֵׁשׁ.

רַבִּי יוֹחָנָן הַהִ קָאִים קָמִיהְ דָרָי יִצְחָק, אָמַר,
מַה חָמָא בְּלָק לְמִימָר (במדבר כ"ב) הַגָּה עַמְּ
יְאָא מִמְּצָרִים, וְלֹא אָמַר הַגָּה עַמְּבָנִי יִשְׂרָאֵל.

וְלֹא אָמַר הַגָּה עַמְּבָנִי יִשְׂרָאֵל? (אלְאָ) אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק, וְכֵן דָרָךְ